

Vážení čtenáři,

ambicí časopisu, jehož další číslo právě otevíráte, je obsahově a vizuálně sjednotit regionální periodika a sborníky, vydávané územními pracovišti Národního památkového ústavu (NPÚ) do roku 2021. Děje se tak téměř po dvaceti letech od jeho vzniku, kdy zdánlivě stejné Státní památkové ústavy splynuly v jednu organizaci s celostátní působností. Setrvávající specifika i v produkci odborných výstupů jednotlivých pracovišť tak nyní dostávají jednotnou platformu strukturálního členění (zejména recenzovaná a nerecenzovaná část) a společný vizuál, který by měl pomoci čtenáři jednoznačně identifikovat pro regiony vydávaná čísla celostátního časopisu do jedné značky NPÚ s lapidárním názvem *Památky*. Obsah však není vyhrazen výlučně řešitelům vědeckovýzkumných úkolů či našim pracovníkům, má být prostorem i pro výstupy občanské vědy či sdílení kvalitních aktualit se společným tématem světa památek a péče o ně.

Pro kraj Olomoucký a Moravskoslezský tak vychází číslo *Památky. Morava a Slezsko*, jež navazuje na tradici vydávání sborníků olomouckého a ostravského pracoviště NPÚ. Ačkoliv se nezúčastněnému pozorovateli mohou oba regiony jevit jako odlišné, mají více společného než toho, co je rozděluje. V první řadě vzhlížíme společně k nejvyššímu pánu Moravy, Pradědu, pod jehož vrcholem probíhá zemská, nyní krajská hranice. Ani ta není schopná rozdělit drsné podnebí Jeseníků prostupující oba kraje. Společné jsou také socioekonomické obtíže, jimž čelí okrajové oblasti státu, údajně *strukturálně znevýhodněné*. Oba kraje severní Moravy a Slezska spojuje téměř identická rozloha, srovnatelný počet kulturních památek, chráněných území, počet památkářů i archeologicky silná zázemí obou pracovišť NPÚ. Především nás ale propojuje společná úloha pokusit se zpomalovat změny minulostí odkázaných hodnot, jež se manifestují na hmotném kulturním dědictví. Ale hlavně tyto změny činit srozumitelnými, protože jsou nevyhnutelné a bytostně vlastní všemu na tomto světě. Pro pochopení a ovlivnění změn je třeba se v první řadě stát dobrou součástí změn, být jejich aktivní složkou. Získat resilienci vůči změnám nesrozumitelným, krizím a katastrofám. Přál bych našim následovníkům, aby zdědili srozumitelné zásady, jimiž jsme nepříznivým změnám bránili, a nemuseli tak opakovat naše chyby.

Úcta k dědictví, jež máme chránit a posilovat, je nezpochybnitelnou jistotou, ke které se můžeme obrátit i v dobách krizí a rychlých změn. Máme možnost těžit i z údajného regionalismu. Vždy záleží, odkud na ono centrum nahlížíme a proč. V údajném regionu, jenž je ale centrem našeho života, nemusíme mít hektary parkovacích míst, nejrychlejší připojení k „sociálním“ sítím, tolik drahých a vysokých skleněných budov nebo obchodníky nabízenou nejvyšší míru civilizačního pokroku. Nebýt první v cíli neznamená, zejména u změn nesrozumitelných, nevyhrát.

Časopisu přeji aktivní autory, pozorné redaktory a spokojené čtenáře.

Mgr. František Chupík, Ph.D.
ředitel NPÚ, ÚOP v Olomouci